

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Кіша Ярослава Васильовича на тему:

«Публічне управління в структурі Державного бюро розслідувань: організаційно-правовий аспект»

поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування» в галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування»

1. Актуальність теми дисертаційної роботи. Державне бюро розслідувань є одним із ключових інститутів сучасної української державності, покликаним забезпечувати невідворотність відповідальності за злочини, вчинені особами, наділеними особливим публічним статусом, а також зміцнювати довіру суспільства до держави через утвердження принципу верховенства права. Ефективність ДБР визначається не лише процесуальними результатами розслідування, а й якістю внутрішньої організації, управлінських процедур, кадрової політики, системи контролю та підзвітності, а також здатністю органу діяти стабільно й результативно в умовах постійних трансформацій правового поля та високих суспільних очікувань. Саме тому проблема публічного управління в структурі ДБР набуває самостійного наукового й практичного значення: вона стосується балансу між концентрованою керованістю органу зі спеціальним статусом і необхідною автономією територіальних підрозділів, забезпечення єдності стандартів діяльності та одночасно гнучкості управлінських рішень у різних регіональних контекстах.

Актуальність дослідження істотно зростає в умовах воєнного стану та широкомасштабної збройної агресії проти України, коли різко посилюється запит на інституційну стійкість, професійність і прозорість правоохоронних органів, а також на здатність держави ефективно реагувати на злочини у сфері публічної влади й військового управління. Воєнні виклики загострюють кадрові, ресурсні та організаційні проблеми, підвищують ризики управлінських дисбалансів і одночасно висувають підвищені вимоги до якості внутрішнього контролю, внутрішнього аудиту, комплаєнсу та публічної звітності. У цих умовах публічне управління в ДБР перестає бути суто «внутрішнім адміністративним питанням» і постає як фактор правової безпеки, легітимності державних інститутів та спроможності держави забезпечити справедливість і захист прав людини.

Водночас, сучасна модель управління в ДБР демонструє складну багаторівневість і нормативну насиченість, що поєднуються з фрагментарністю регуляторних приписів, різними підходами до визначення статусу державних службовців і працівників ДБР, неоднозначністю класифікації посад і службових режимів, а також потребою в удосконаленні механізмів дисциплінарної й адміністративно-правової відповідальності. Практичне функціонування органу потребує чіткішої координації управлінських рішень між центральним апаратом та територіальними

управліннями, підвищення прозорості процедур, зміцнення інституційного дизайну контролю (внутрішнього і зовнішнього) та осучаснення кадрових інструментів. Отже, формування цілісного організаційно-правового бачення публічного управління в структурі ДБР є необхідною умовою підвищення ефективності діяльності органу, забезпечення сталості управлінських процесів і наближення українських підходів до європейських стандартів підзвітності, доброчесності та належного врядування.

У вітчизняному та зарубіжному науковому дискурсі накопичено значний масив досліджень, присвячених проблемам публічного управління в правоохоронній сфері, інституційним моделям спеціалізованих органів, організаційно-правовим механізмам державної служби, питанням внутрішнього контролю й аудиту, а також публічній підзвітності та прозорості діяльності органів влади. Окремий напрям становлять праці, спрямовані на вивчення реформ правоохоронних інституцій, запобігання корупції, побудови кадрових процедур і професіоналізації публічної служби, а також розвитку механізмів взаємодії держави з громадянським суспільством у формі громадського контролю. Разом із тим, у наукових напрацюваннях переважає або загальний підхід до належного врядування у правоохоронній сфері, або вузькогалузевий аналіз кримінально-процесуальних аспектів діяльності органів розслідування. Питання ж комплексного осмислення публічного управління саме в структурі ДБР як особливого правоохоронного органу зі спеціальним статусом, з акцентом на організаційно-правовому механізмі управління, балансі концентрації/деконцентрації, інституційно-управлінських засадах проходження публічної служби, а також управлінських функціях і повноваженнях Директора ДБР потребують подальшого системного розвитку. Це зумовлює необхідність інтегративного наукового підходу, що поєднає адміністративно-правовий аналіз із інституційним баченням управлінських процесів, процедур і стандартів.

Отже, тема дисертаційної роботи Кіша Ярослава Васильовича є безумовно актуальною як у теоретичному, так і в практичному вимірі, оскільки безпосередньо пов'язана з удосконаленням функціонування одного з ключових правоохоронних органів держави, підвищенням ефективності публічного управління в його структурі, зміцненням інституційної стійкості ДБР та посиленням довіри суспільства до механізмів публічної влади.

2. Мета дисертаційного дослідження. Метою дисертаційного дослідження є обґрунтування теоретичних засад і формування практичних рекомендацій щодо вдосконалення організаційно-правового механізму публічного управління в структурі Державного бюро розслідувань з урахуванням сучасних інституційних викликів, потреб підзвітності та прозорості, особливостей проходження публічної служби й реалізації управлінських повноважень керівництва ДБР.

Досягнення поставленої мети передбачає комплексне осмислення еволюції публічного управління в структурі ДБР, аналіз нормативно-правових і організаційних підстав функціонування органу, визначення проблемних зон

у кадровому забезпеченні та службових режимах, виявлення управлінських ризиків у взаємодії центрального апарату і територіальних управлінь, а також розроблення пропозицій щодо посилення внутрішнього контролю, внутрішнього аудиту, комплаєнсу та форм зовнішнього й громадського контролю. Окремий акцент зроблено на визначенні управлінської відповідальності Директора ДБР і вдосконаленні механізмів реалізації його організаційно-управлінських функцій у публічному адмініструванні органу.

Для досягнення окресленої мети **поставлено такі завдання:**

- здійснити комплексний аналіз становлення та розвитку публічного управління в структурі Державного бюро розслідувань, розкривши його методологічні засади, інституційне призначення та місце в системі публічної влади;

- обґрунтувати роль публічного управління як системоутворюючої умови інституційної спроможності ДБР, розкривши його зміст як цілісного управлінського циклу планування, організації, координації, контролю та корекції управлінських рішень;

- дослідити баланс концентрації та деконцентрації в управлінській моделі ДБР, визначивши його вплив на керованість, єдність управлінської практики, ефективність діяльності центрального апарату та територіальних управлінь;

- проаналізувати нормативно-правовий каркас діяльності ДБР у вимірі публічного управління, з'ясувавши взаємодію законодавчого, підзаконного та внутрішньоорганізаційного регулювання в забезпеченні управлінської визначеності й процедурної дисципліни;

- розкрити організаційно-правові засади кадрово-службового забезпечення ДБР, визначивши роль державних службовців у формуванні управлінської інфраструктури органу та забезпеченні стабільності управлінських процесів;

- дослідити специфіку посадових обов'язків, режиму проходження служби та відповідальності державних службовців ДБР як інструментів управління законністю, передбачуваністю та ризиками внутрішніх процесів;

- проаналізувати організаційно-управлінські функції та повноваження Директора ДБР у системі публічного управління, визначивши проблемні аспекти їх реалізації та умови підвищення управлінської відповідальності;

- обґрунтувати значення внутрішнього контролю, комплаєнсу та внутрішнього аудиту як ядра управління якістю в ДБР, спрямованого на моніторинг, корекцію та запобігання управлінським порушенням;

- визначити роль інструментів планування, оцінювання та вимірювання управлінських результатів у забезпеченні результативності, узгодженості та передбачуваності публічного управління в ДБР;

- дослідити зовнішній контур публічного управління ДБР, зосередившись на механізмах підзвітності, публічної комунікації, взаємодії з інститутами громадського контролю та формуванні зворотного зв'язку;

- узагальнити зарубіжний досвід публічного управління у спеціалізованих правоохоронних і антикорупційних органах та обґрунтувати

можливості впровадження управлінських технологій, релевантних для підвищення інституційної стійкості ДБР в українських реаліях.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі здійснення публічного управління в структурі Державного бюро розслідувань.

Предметом дослідження є організаційно-правовий механізм публічного управління в структурі ДБР, включно з інституційно-управлінськими засадами проходження публічної служби, балансом концентрації й децентрації, а також управлінськими функціями і повноваженнями Директора ДБР.

3. Зв'язок дисертаційної роботи з науковими програмами, науковими напрямами Університету та кафедри. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до пріоритетів наукових розробок у сфері публічного управління та адміністративного права, спрямованих на модернізацію державних інститутів, підвищення ефективності правоохоронної діяльності, розвиток механізмів прозорості й підзвітності, а також удосконалення організаційно-правових засад публічної служби в органах зі спеціальним статусом. Роботу виконано згідно з напрямом наукової роботи кафедри публічної служби та права Інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка» за темою «Правове регулювання державотворення соціально-економічних відносин в Україні (2022–2025 рр.)», № держреєстрації 0122U002193. Тематика дисертації кореспондує із завданнями забезпечення інституційної стійкості публічної влади в умовах реформування та дії спеціальних адміністративно-правових режимів, що зумовлює практичну потребу в науково обґрунтованих рекомендаціях для удосконалення управлінських механізмів у структурі Державного бюро розслідувань. Результати наукової діяльності здобувача були включені до звіту науково-дослідної роботи кафедри за відповідний період та використовувалися у процесі виконання планових наукових досліджень.

Таким чином, дисертаційна робота безпосередньо пов'язана з науковими програмами та науковими напрямами Національного університету «Одеська політехніка» і кафедри публічної служби та права, а її проблематика цілком відповідає сучасним потребам наукового супроводу реформування державних інститутів та вдосконалення публічного управління у правоохоронній сфері.

4. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів. Дисертація є самостійною науковою працею автора. Основні розробки, у тому числі й ті, що характеризують наукову новизну, практичне значення, здійснені дисертантом особисто. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело. У дисертації не використовуються ідеї та розробки, що належать іншим авторам, без належного наукового посилання.

Особистий внесок Кіша Ярослава Васильовича полягає у самостійному визначенні концептуальних підходів до розкриття природи публічного управління в структурі ДБР, у формулюванні авторського бачення співвідношення концентрації та децентрації управління, у дослідженні

адміністративно-правового статусу державних службовців ДБР, специфіки проходження служби, ролі внутрішнього контролю, внутрішнього аудиту та комплаєнсу, а також у розкритті внутрішньої та зовнішньої управлінської компетенції Директора ДБР і проблем взаємодії з Радою громадського контролю. Отримані наукові положення, узагальнення, висновки та рекомендації є результатом особистої наукової роботи здобувача.

5. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій забезпечується правильно визначеними об'єктом, предметом, метою і завданнями дослідження, комплексним використанням загальнонаукових і спеціальних методів, а також широкою джерельною базою. Методологічну основу дослідження становить сукупність загальнонаукових і спеціальних методів, що дозволили комплексно розкрити зміст і динаміку публічного управління в ДБР. Застосовано діалектичний метод для виявлення суперечностей і тенденцій трансформації управлінських механізмів, системний і структурно-функціональний методи – для аналізу організаційної побудови ДБР, управлінських зв'язків і процедур, формально-юридичний метод – для інтерпретації нормативно-правових актів, порівняльний метод – для узагальнення зарубіжного досвіду організації та управління спеціалізованими органами, методи аналізу та синтезу, абстрагування й узагальнення – для формування висновків і пропозицій щодо вдосконалення.

Джерельну базу дослідження становлять Конституція України, законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, що визначають правовий статус, компетенцію, організаційну структуру та службові режими в ДБР, наукові праці вітчизняних і зарубіжних дослідників, публікації за темою дисертації, матеріали апробації, а також результати осмислення реальних інституційно-управлінських процесів у сфері функціонування ДБР. Логіка дисертації є послідовною: від теоретико-методологічних основ розуміння публічного управління в структурі ДБР, через інституційно-управлінські аспекти проходження публічної служби, до дослідження організаційно-управлінських функцій та повноважень Директора ДБР. Саме така побудова забезпечує внутрішню цілісність дослідження та належний рівень обґрунтованості сформульованих висновків.

Достовірність отриманих результатів також підтверджується тим, що окремі аспекти дослідження були відображені в опублікованих наукових працях здобувача, а основні положення пройшли апробацію на науково-практичних конференціях. Це свідчить про належну перевірку наукових результатів у фаховому середовищі та про достатній рівень їх переконливості.

6. Ступінь новизни основних результатів дисертаційної роботи порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру. Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що у дисертації отримано нові результати щодо теоретичних і прикладних аспектів осмислення, структурування та вдосконалення публічного управління в структурі

Державного бюро розслідувань як цілісного організаційно-правового механізму. Сукупність одержаних результатів спрямована на розв'язання актуального наукового завдання – формування системного бачення управлінської моделі ДБР, орієнтованої на інституційну стійкість, підзвітність, прозорість і результативність діяльності правоохоронного органу зі спеціальним статусом.

Уперше:

- обґрунтовано розуміння публічного управління в структурі ДБР як інтегрованої організаційно-правової системи, що поєднує управлінські процедури, кадрові механізми, інструменти контролю та взаємодії із суб'єктами зовнішнього впливу, а не зводиться до сукупності внутрішніх адміністративних рішень;

- доведено, що баланс концентрації та децентрації в управлінській моделі ДБР виступає не лише організаційним принципом, а функціональною умовою забезпечення керованості, підзвітності та ефективності діяльності центрального апарату і територіальних управлінь;

- сформульовано визначення організаційно-правового механізму публічного управління в ДБР як системи взаємопов'язаних управлінських інструментів, процедур і компетенцій, спрямованих на мінімізацію управлінських ризиків, забезпечення законності та стабільності функціонування органу в умовах ризиків;

- встановлено, що внутрішній контроль і внутрішній аудит у структурі ДБР виконують не лише функції перевірки дотримання законодавства, а є елементами управлінської відповідальності та антикризового реагування, які впливають на якість управлінських рішень і рівень довіри до органу;

- обґрунтовано роль Ради громадського контролю при ДБР як специфічного інструменту демократичної підзвітності в системі публічного управління, здатного за належного нормативного та процедурного забезпечення виконувати функцію зворотного зв'язку між органом і громадянським суспільством.

Удосконалено:

- наукове розуміння адміністративно-правового статусу державних службовців ДБР шляхом його розгляду крізь призму організаційно-управлінських функцій, режиму проходження служби і відповідальності, що дозволяє точніше визначити місце публічної служби в забезпеченні інституційної стійкості органу;

- підходи до визначення управлінської компетенції Директора ДБР у системі публічного управління з урахуванням поділу на внутрішню та зовнішню управлінську діяльність, а також необхідності процедурного посилення його повноважень інструментами прозорості й підзвітності;

- концептуальні засади використання зарубіжного досвіду організації публічного управління в спеціалізованих правоохоронних та антикорупційних органах з метою адаптації до українських умов без механічного перенесення інституційних моделей.

Набуло подальшого розвитку:

– положення теорії публічного управління щодо органів зі спеціальним правоохоронним статусом у частині поєднання управлінської автономії з політичною та суспільною підзвітністю;

– наукові уявлення про кадрові механізми, службові режими та відповідальність публічних службовців як чинники забезпечення ефективності та доброчесності управлінських процесів у правоохоронній сфері;

– обґрунтування значення організаційно-правових механізмів публічного управління в забезпеченні стабільності та передбачуваності діяльності ДБР в умовах реформування, підвищених безпекових ризиків і дії спеціальних правових режимів.

7. Наукове та практичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає в в можливості їх використання для удосконалення нормативно-правового та організаційного забезпечення діяльності ДБР, оптимізації управлінських процедур, підвищення ефективності кадрових механізмів, розвитку внутрішнього контролю й внутрішнього аудиту, а також вдосконалення інструментів підзвітності та прозорості. Положення і висновки дисертації можуть бути застосовані в нормотворчій діяльності, у практиці публічного адміністрування в ДБР та суміжних органах, у системі професійної підготовки і підвищення кваліфікації публічних службовців, а також у науково-дослідній роботі та викладанні дисциплін з публічного управління й адміністративного права.

8. Повнота опублікування результатів дисертаційного дослідження та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих у співавторстві та зарахованих за темою дисертації. Основні положення та результати дисертаційної роботи достатньою мірою висвітлено в наукових працях здобувача. У дисертації наведено п'ять наукових праць, в яких опубліковані основні результати дослідження, а також три наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації. Зокрема, основні результати дисертації відображені у статтях, присвячених забезпеченню прозорості та відповідальності в публічному управлінні Державним бюро розслідувань, організаційній структурі ДБР, внутрішньому аудиту і контролю як елементам публічного управління в ДБР, організаційно-правовому забезпеченню кадрового добору та атестації працівників ДБР, а також зарубіжному досвіду інституційного та кадрового забезпечення діяльності ДБР та можливості його впровадження в Україні.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації, охоплюють питання правових засад забезпечення кадрового потенціалу в Державному бюро розслідувань, правових основ діяльності ДБР, а також організаційної структури Державного бюро розслідувань, її сучасних викликів та перспектив розвитку. Така публікаційна активність здобувача свідчить про належний рівень оприлюднення основних результатів дисертаційного дослідження.

Дисертаційна робота виконана автором самостійно. У поданому в дисертації списку публікацій відсутні наукові праці, опубліковані у співавторстві та зараховані за темою дисертації, тому особистий внесок здобувача до таких публікацій не визначається. Усі зараховані за темою дисертації наукові статті та матеріали апробації виконані Кішем Ярославом Васильовичем одноосібно.

Список публікацій здобувача

1. Кіш Я. В. Забезпечення прозорості та відповідальності в публічному управлінні Державним бюро розслідувань. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). 2023. № 4(56). DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2023.4.31>.
2. Кіш Я. В. Організаційна структура Державного бюро розслідувань: сучасні виклики та перспективи розвитку. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. 2024. № 3. DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2024.3.7>.
3. Кіш Я. В. Внутрішній аудит і контроль як елементи публічного управління в Державному бюро розслідувань. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. 2025. № 3. DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2025.3.2>
4. Кіш Я. В. Організаційно-правове забезпечення кадрового добору та атестації працівників ДБР. Право та державне управління. 2025. № 2. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdu.2025.2.27>
5. Кіш Я. В. Зарубіжний досвід інституційного та кадрового забезпечення діяльності ДБР та можливість його впровадження в Україні. Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування. №4(2025). DOI: <https://doi.org/10.32782/tnv-pub.2025.4.5>

9. Апробація результатів дисертаційної роботи

1. Кіш Я. В. Правові засади забезпечення кадрового потенціалу в Державному бюро розслідувань. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Забезпечення стійкості системи публічної влади та управління в умовах воєнного стану та відновлення України». URL: <https://op.edu.ua/123412346765434-14238>.
2. Кіш Я. В. Правові основи діяльності Державного бюро розслідувань. The 16th International scientific and practical conference “Methods of solving complex problems in science” (April 25–28, 2023). Prague, Czech Republic. Prague: International Science Group, 2023. 541 p.
3. Кіш Я. В. Організаційна структура Державного бюро розслідувань: сучасні виклики та перспективи розвитку. Гуманітарні та природничі науки: актуальні питання: матеріали II науково-практичної конференції (Рівне, 30–31 серпня 2024 р.). Одеса: Видавництво «Молодий вчений», 2024. 88 с.

10. Відповідність дисертаційної роботи вимогам, що передбачено пунктами 6 і 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

У результаті публічної презентації дисертації Кіша Ярослава Васильовича, участі в науковій діяльності Національного університету «Одеська політехніка», повноти публікації основних результатів дослідження:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Кіша Ярослава Васильовича на тему: «Публічне управління в структурі Державного бюро розслідувань: організаційно-правовий аспект».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Кіша Ярослава Васильовича на тему: «Публічне управління в структурі Державного бюро розслідувань: організаційно-правовий аспект» відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії.

3. Враховуючи позитивний висновок щодо дисертаційної роботи рекомендувати Кішу Ярославу Васильовичу звернутися до вченої ради НУ «Одеська політехніка» із заявою щодо утворення разової ради із захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

В цілому, дисертаційна робота є *завершеною науковою працею*, що відповідає вимогам спеціальності 281 – «Публічне управління та адміністрування».

За актуальністю, науковою новизною, теоретичним, методичним та практичним значенням, обґрунтованістю одержаних результатів та оформленням, дисертаційна робота Кіша Ярослава Васильовича відповідає чинним вимогам Міністерства освіти і науки України, зокрема, п. п. 6 і 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», та може бути рекомендована до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Головуючий на засіданні:

кандидат наук з державного управління,
доцент, доцент кафедри місцевого
самоврядування та розвитку територій
Навчально-наукового інституту
публічної служби та управління
Національного університету
«Одеська політехніка»

Ірина МАТВЄЄНКО